

E-mailové setkání PS pro rovné příležitosti (deváté)

Datum odeslání členům PS: 9. 11. 2020

Členové PS: Veronika Biskupová, p. Dobeš, Dana Nováková, Petr Novák, Renata Pažoutová, Petra Pilbauerová, Hana Skramuská, Iva Štrojsová, pí Zákoutská

Odpovědi zaslali: Biskupová, Nováková, Novák, Pilbauerová, Skramuská, Štrojsová, Zákoutská

Termín pro zaslání odpovědí: 23. 11. 2020

Program:

- 1) Přivítání
- 2) Covid-19 v jarním prostředí a rovné příležitosti ve vzdělávání
- 3) Proměna situace na podzim
- 4) Přejechy dětí ze ZŠ na SOU/SOŠ/G
- 5) Závěr
- 6) Rozloučení

1.

1. Přivítání

Iva Štrojsová vysvětlila v úvodu schůzky kolegyním a kolegům, že tato schůzka se uskuteční e-mailovou formou. Odpovědi sjednotí do jednoho textu a znovu nabídne členům k připomínkování či doplnění. Následně vznikne konečný text.

2. Covid-19 v jarním období a rovné příležitosti ve vzdělávání

Vedoucí pracovní skupiny zaslala členům otázky, které se týkaly toho, jak podle nich Covid-19 v jarním období ovlivnil vzdělávání s ohledem na rovné příležitosti. Kolegové vycházeli ze svých zkušeností pracovních či rodičovských, případně z rozhovorů, které na toto téma vedli se svými kolegy v zaměstnání.

V první části se dotazovaní věnovali tomu, zda měly všechny děti přístup k on-line výuce. Novákovi na vlastní kůži zažili, že v rodině může chybět místo i technické vybavení. Děti se vzájemně mohou omezovat (jedno má volnou hodinu a nesmí být hlučné, protože druhé má online test, zapnuté kamery...). Náročné byly situace obzvláště tehdy, když pracovali z domova i rodiče. V obdobném duchu byly i odpovědi dalších členů skupiny. Hana Skramuská se též domnívá, že po technické stránce se objevovaly problémy.

Iva Štrojsová uvedla jako příklad rozhovory s několika známými, kteří jsou rodiči a u kterých se objevil problém, jenž je v současnosti dobře znám: i rodiny, které se maximálně snaží své děti podporovat ve zvládnání distanční výuky, zápasí s tím, aby se vypořádali s nároky, které se ještě stupňovaly kvůli různorodosti komunikačních kanálů a formátů, jimiž učitelé s žáky komunikovali a jejichž prostřednictvím zadávali práci.

Petra Pilbauerová připomněla, že v jarním období nebyly školy a učitelé na případ, kdy je potřeba žáky distančně vzdělávat, dostatečně připraveni technicky, ani připraveni po stránce dovedností spojených s výpočetní technikou. Učivo se podle ní řešilo pouze zadáváním úkolů. Část učitelů přešla po jisté době na on-line výuku, část zůstala u pracovních listů a podobných zadání. Některé děti podle Petry Pilbauerové nemají doma počítač, u jiných v místě, kde bydlí, je jen slabé pokrytí signálem či problémy s připojením na internet.

Veronika Biskupová poznamenala, že podle jejích zkušeností děti možnost připojení měly, ale ne každé se k distanční výuce přidalo. Šlo tedy o rozhodnutí dítěte či rodiče, ne o technický problém.

V další části e-mailové schůzky se členové pracovní skupiny věnovaly otázce: **Měly děti, které nemají technické vybavení, možnost pracovat na stejných či obdobných úkolech jako ostatní žáci? Dodával jim někdo pracovní listy, dával zpětnou vazbu?**

Členové na otázku odpovídali ze své zkušenosti. Podle Hany Skramuské bylo v jejich případě ze strany učitelů vykonáno maximum, dokonce i dovoz pracovních listů až domů. Ví však, že ne všude takováto práce byla odváděna, hodně záleželo na možnostech a nastavení

jednotlivých učitelů. Novákovi měli zapůjčený notebook, kvůli technickým nedostatečnostem však museli domluvit výměnu za stolní počítač.

Paní Zákoutská připomněla, že v jarním období školy na tuto situaci nebyly dostatečně připravené, tudíž každá škola měla různá řešení.

Veronika Biskupová z role ředitelky uvedla, že úkoly u nich na škole byly vyvěšovány i na stránkách školy. Žáci si mohli nakopírované materiály vyzvednout ve škole a vypracované úkoly pravidelně odevzdávat ke kontrole.

Pracovní skupina se dále věnovala tomu, **jak se změnilly podmínky pro práci dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**. Novákovi si na základě vlastní zkušenosti uvádějí, že jejich dítě mělo na jaře práce méně, protože potřeboval s každým úkolem zčásti pomoci. Na druhou stranu se stává, že se někdy dítě nudí, protože již má úkoly splněné.

Hana Skramuská i Iva Štrojsová se domnívají, že podmínky byly pro rodiny s dětmi se specifickými poruchami učení či jiným znevýhodněním určitě komplikovanější. To, že byla situace pro tyto rodiny a děti složitější, potvrdila i Veronika Biskupová. Většinou prý s rodiči práci a situaci konzultovali telefonicky či mailem, popřípadě tito žáci dostávali nějaké speciální úkoly.

Pracovní skupina se též věnovala **práci asistentů pedagoga v době pandemie**. Kromě Veroniky Biskupové bohužel neměli členové dostatek informací o tom, jaké činnosti tato skupina osob vykonávala. Ve škole u paní Biskupové je asistent zároveň učitelem, takže měl možnost s těmito dětmi pracovat, jinak se podílel na přípravě materiálu pro výuku a konzultoval průběh vzdělávání s ostatními vyučujícími na pravidelných schůzkách.

V době pandemie školy většinou žádné **neziskové organizace** nevyužívaly. Paní Zákoutská uvedla, že nízkoprahové zařízení v Mnichově Hradišti poskytovalo doučování, a to i v době hlavních prázdnin. Osloveni ale nebyli školami, ale dětmi a rodiči.

Podstatným bodem byla i proměna **hodnocení žáků**. Novákovi uvedli, že na jaře bylo vše podstatně zmatenější, na podzim je situace lepší. Hana Skramuská jako rodič zažila větší míru slovního hodnocení, učitelé zasílali hodnocení k práci žáků přes program Bakaláři. Vždy doporučili, na čem by bylo dobré zapracovat. Jinak probíhalo klasické hodnocení odevzdaných úkolů. Na škole u paní Biskupové se snažili děti motivovat za splnění úkoly běžnou známkou, i když zde to byla hodně práce rodičů, ale i drobnou odměnou, na kterou se děti vždy těšily. Pro konečné hodnocení pak spíše přihlíželi k hodnocení během „klasické výuky“ a k tomu, zda úkoly plnily, nebo ne.

Dalším podtématem bylo tázání se na to, **jaké podpory se dostalo učitelům pro jejich práci**, aby mohli všechny žáky (i vzhledem k jejich potřebám) distančně vzdělávat. Ti, kteří odpovídali z pozice rodiče, neměli většinou tušení. Haně Skramuské připadalo, že jarní období pandemie bylo ve znamení hledání metod a forem, které by fungovaly. Na druhou vlnu už podle ní byli připraveni a vyškoleni v online výuce přes Teams. Paní Zákoutská uvedla jako příklady podpory zorganizované kurzy/webináře, podpora od vedení školy, zprostředkování Teams, on-line výměna zkušeností s ostatními učiteli. Podle Veroniky Biskupové šlo spíše o podporu psychickou. Určitě byly i nějaké webináře pro distanční výuku, ale bylo to nahodilé. Učitelé si museli poradit se stávající technikou nebo zařídili jinak – přes webové stránky, kopírování materiálu, skenování... Učitelé si pomáhali navzájem a zdatnější se pustili do skypování.

Pokud nebyli někteří z učitelů na začátku pandemie dostatečně připraveni na distanční výuku, podle paní Zákoutské dostali podporu formou kurzu/webináře či on-line výměny zkušeností s ostatními učiteli. Iva Štrojsová na základě rozhovorů s různými učiteli i mimo ORP ví, že ne každá škola dokázala své učitele podpořit, v nemálo případech došlo k tomu, že si učitelé

museli v době jarní pandemie poradit sami dle svých možností včetně využívání toho, co jim nabízí jejich soukromé technické vybavení.

Otázkou bylo i to, **jak často se vídali učitelé se svými žáky** (on-line, návštěva, při které se předaly pracovní listy apod.). Podle Novákových se v jejich případě jednalo jen o on-line výuku či při přebírání počítače ve škole. Hana Skramuská zažila s jedním z dětí online výuku přes Zoom každý den, komunikace probíhala s rodiči přes Bakaláře každý den. Druhé dítě dostávalo práci na několik dní, a to buď osobně nebo elektronicky. Podle Veroniky Biskupové probíhala výuka přes Skype u většiny dětí třikrát týdně (zejména Č, M, Aj), v pondělí byly zadávány nové úkoly na celý týden uveřejněním na webové stránky, pátek byl dnem odevzdávání splněných úkolů. Konzultace s rodiči probíhala de potřeby.

3. Proměna situace na podzim

V další části e-mailové schůzky se členové pracovní skupiny zaměřili na to, **jak se podle zkušeností členů proměnila situace na podzim**. Paní Pilbauerové připadá, že oproti první vlně pandemie měli pedagogové i zřizovatelé škol čas připravit se na podobnou situaci v podzimních měsících. Pedagogové měli možnost vzdělávat se v programech pro distanční výuku. Myslím si, že ne všichni učitelé k tomuto přistupují aktivně. Někteří ale dělají pro děti i něco nad rámec své profese. Děti ze znevýhodněného prostředí si mohly zažádat o zapůjčení technického vybavení potřebného k distanční výuce.

Podle Novákových je situace podstatně lepší. Všichni vědí, že tato situace nebude krátkodobá a pracují normálně, jen na dálku. Od října jsou děti opět doma a je nutné mít nějaký plán do budoucna. Přijde jim, že to všichni pochopili a opravdu se snaží učit i se učit. Hana Skramuská vidí větší připravenost pedagogů, velmi rychlou komunikaci, velmi dobré fungování online výuky i na prvním stupni – každý den, pravidelně. I podle paní Zákoutské jsou žáci, rodiče, učitelé a školy celkově lépe připraveni na zvládnutí neobvyklé situace. Distanční výuka je oproti jarnímu období povinná. Paní Biskupová připomněla, že s touto

situací se bohužel počítalo, z toho důvodu bylo větší množství informací, více školení – komplexnější příprava všech učitelů, více techniky (i když ne úplně v pravý čas).

U otázky **Jak je postaráno především o děti ze znevýhodněného prostředí a se speciálními vzdělávacími potřebami či nadanými?** členové pracovní skupiny zjistili, že příliš dobře netuší, jak se nyní s touto skupinou dětí pracuje. Novákovi si myslí, že rezervy jsou. Možná jsou školy připraveny zapůjčit techniku, ale pravděpodobně o tom rodiny neví a možná neví, kde žádat. Také si myslí, že část rodičů nekomunikuje se školou, je to obdobné jako ve výuce. Hana Skramuská doufá, že se školy pokoušejí rodičům nabídnout nějaké možnosti. Podle zjištění paní Zákoutské jedna žákyně se speciálními vzdělávacími potřebami má samostatnou on-line výuku (upravené materiály k úspěšnému zvládnutí probírané látky). Žáci mají možnost kontaktovat učitele. Pro žáky ze znevýhodněného prostředí je nabídnut tisk materiálů, s případným osobním vyzvednutím ve škole. U paní Biskupové existuje možnost zapůjčení techniky. Tím, že je vyučování povinné pro všechny děti, je snadnější navazování kontaktů. Snaží se o individuální konzultace i individuální úkoly.

V závěru tohoto tématu uváděli členové skupiny **otázky či témata, která je v souvislosti s distančním vzděláváním napadají**. Podle Novákových může komunikaci s rodinou komplikovat i ochrana osobních údajů. Neví, do jaké míry může škola informovat městský úřad a OSPOD o tom, že některé rodiny nemají PC či internetové připojení, že nekomunikují. Byl by potřeba nějaký člověk, který by rodinu mohl navštívit, což je v nouzovém stavu a zákazu setkávání opět problémem.

Hanu Skramuskou napadla otázka, jaký dopad do budoucna bude mít distanční výuka na vývoj životů dětí. Jaké budou jejich znalosti a jak se to odrazí ve společnosti? Paní Zákoutská přemýšlela nad otázkami spjatými s hodnocením: Jak hodnotit vypracované úkoly z domova? (Není jisté, že je žáci vypracovali sami a že látku porozuměli.) Jakou vahou hodnotit testy/úkoly z tohoto období? Není určené množství on-line hodin – každá škola to má nastaveno jinak. Petra Pilbauerová přispěla otázkou: Jak se bude pracovat s dětmi, které mají

před sebou přijímací zkoušky na střední školy, jak se budou děti připravovat na přechod na druhý stupeň základní školy. Jak děti z druhých tříd doženou výuku z první třídy a zároveň první pololetí druhé třídy?

Veronika Biskupová vidí otázku, která se týká nového vybavení, jež se nyní do škol pořídilo. Přidává praktickou poznámku, zda bylo nutné plošné pokrytí škol. Během dvou let bude podle ní tato technika považovaná za „zastaralou“ a správa a údržba patří v rozpočtech škol k docela velkým položkám. Paní Zákoutská v závěru tématu dodala: Jak dětem tuto situaci usnadnit, aby byli šťastné a spokojené?

4. Přechody dětí ze ZŠ na SOU/SOŠ/G

Ve třetí části schůzky se pracovní skupina věnovala tématu **Přechody dětí ze ZŠ na SOU, SOŠ, G**. Nejprve přemýšlela nad tím, jak škola napomáhá tomu, aby si žáci dobře vybrali svoji další vzdělávací dráhu? Nováková uvedli zkušenost s virtuální prohlídkou, kterou školy připravily. Paní Nováková je ale ráda, že děti viděly školy i osobně a díky osobnímu kontaktu se rozhodly. Přínosné jsou i burzy škol, což potvrdila i Petra Pilbauerová. Burzy podle ní pomáhají dětem v rozhodování, dále pomáhá i školní psycholog. Paní Zákoutská zmínila, že na školách existuje i předmět, kde se věnují možnosti dalšího vzdělávání a volbě profesní kariéry. Dále žáci využívají různé letáčky či prezentace na webu. Veronika Biskupová přispěla svou zkušeností z prvního stupně: radí rodičům, kde jsou silné stránky dítěte, doporučuje zájmovou činnost. Školy by podle Petry Pilbauerové mohly např. v rámci výuky pořádat besedy s učiteli SŠ a jejich absolventy, největším přínosem jsou zkušenosti nabyté o dnech otevřených dveří. Podle Hany Skramuské se po následném přechodu na SŠ/SOU osvědčil adaptační kurz. Paní Zákoutská dodala, že je důležité se s žáky o přechodu ze ZŠ pobavit, jaké to pro ně je, jak se cítí, co vše se po prázdninách změní. Paní Biskupová otevřela otázku, zda školy zadávají žákům testy studijních předpokladů již v páté třídě.

Na jaře 2021 bude tato pracovní skupina pořádat kulatý stůl k tématu Přechody dětí ze ZŠ na SOU/SOŠ/G, k tématu se tedy ještě dostaneme.

5. Závěr

V závěru tématu přemýšlela skupina nad tím, co dalšího s tématem souvisí. Podle Novákových je toto období celkově náročné pro učitele, děti i rodiče. Znamená to víc práce pro všechny. Je to i finančně náročnější a bylo by fajn, kdyby rodiny dostaly nějakou podporu. Platby za internáty či koleje jsou podle nich odváděny, ale nikdo neví, kdy žáci reálně tohoto ubytování využijí. Dana Nováková ještě dodala, že vzhledem k průběžně zavíraným obchodům se bohužel ne vždy dají některé úkoly ze školy realizovat.

6. Rozloučení

Vedoucí skupiny poděkovala všem za jejich odpovědi. Pevně doufá, že se v dalších termínech setkáme reálně.

Záznam vypracovala: Iva Štrojsová

